

Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

 І. Д. Пасічник

«26» квітня 2024 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
зі спеціальності **035 «Філологія», 035.01 «Українська мова та
література»**, освітньо-професійної програми **«Українська
філологія: літературні та мовнокомунікативні студії»**

Острог – 2024

Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.01 «Українська мова та література», освітньо-професійної програми «Українська філологія: літературознавчі та мовнокомунікативні студії». / Укладачі Світлана КОЧЕРГА, Олександра ВІСИЧ, Віталій МАКСИМЧУК. Острог : НаУОА, 2024.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури (Протокол № 13 від 10 квітня 2024 року)

Завідувач кафедри української
мови і літератури

Віталій МАКСИМЧУК

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 8 від 26 квітня 2024 року)

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Марія МАТВІЙЧУК

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета фахового вступного випробування полягає в з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.01 «Українська мова та література» освітньо-професійної програми «Українська філологія: літературознавчі та мовнокомунікативні студії» на основі освітнього ступеня бакалавра / магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за цією або іншою спеціальністю.

Результати фахового вступного випробування використовуватимуть під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування організують відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія»: <https://vstup.oa.edu.ua/prijmalna-komisiya/polozhennya-prijmalnoi-komisii>.

Фахове вступне випробування відбуватиметься шляхом комп'ютерного тестування через платформу Moodle з таких дисциплін: «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників

Фахове випробування має на меті визначити рівень знань із дисциплін професійної підготовки (сучасної української літературної мови й історії української літератури) та перевірити комунікативну компетентність, володіння словниковим запасом, граматичними структурами, літературознавчими термінами, явищами та процесами.

Вступник повинен: бути компетентним у галузі сучасної філологічної науки, з якою пов'язана професійна діяльність; мати високий рівень культури усного і писемного мовлення; володіти навичками виразного читання й ораторського мистецтва; володіти науковими методами філологічних досліджень і навичками організації праці на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань під час виконання професійних обов'язків; бути обізнаним із основними світоглядними теоріями та концепціями в галузі гуманітарних, соціально-економічних наук; уміти аналізувати суспільні проблеми і процеси, використовуючи наукові методи в різних видах професійної та соціальної діяльності; знати етико-правові норми, які регулюють відносини в суспільстві, ставлення людини до довкілля; бути здатним опановувати нові знання, критично оцінювати останні досягнення філологічних і психолого-педагогічних наук на теоретичному та практичному рівнях; мати достатню підготовку для самостійного створення і використання різних методик у практичній діяльності.

У розрізі зазначених вище дисциплін абітурієнт повинен:

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА»

знати:

✓ основні відомості про українську мову, теоретичний матеріал із фонетики й фонології; класифікації голосних і приголосних фонем, фонетичні та фонологійні чергування, модифікації фонем;

✓ традиційні й нові підходи до класифікації та кваліфікації різних лексичних явищ; структуру лексичного значення; групи лексики за семантичними відношеннями між словами, з погляду походження, сфери активного і пасивного вживання; зміни, що відбуваються в лексичному значенні слова і словниковому складі в процесі розвитку мови й суспільства; визначення фразеологізму, його функції та ознаки; види фразеологізмів, їхнє походження та джерела первісного вживання; типи словників, різницю між енциклопедичними та лінгвістичними словниками;

✓ теоретичні відомості про морфемну будову слова, способи словотвору та частини мови; різні погляди щодо класифікації частин мови та лінгвістичного статусу кожної з них; граматичні категорії та ознаки лексико-граматичних класів слів;

✓ традиційні й нові підходи до класифікації та кваліфікації синтаксичних категорій і синтаксичних одиниць: із послідовним розмежуванням формально-синтаксичного, семантико-синтаксичного і комунікативного аспектів; аналізом зв'язків між складними словосполученнями, реченнями, складним синтаксичним цілим; установленням відношень між компонентами, що структурують синтаксичні одиниці;

уміти:

✓ класифікувати голосні та приголосні фонemi; характеризувати закономірності історичних чергувань голосних і приголосних звуків; визначати типи асимілятивних і дисимілятивних змін у слові й на межі слів; транскрибувати текст за принципами академічної фонетики;

✓ визначати лексичне значення слів (різновид переносного значення); розмежовувати слова за належністю до груп лексики за семантичними відношеннями; добирати до слів синоніми, антоніми, омоніми, пароніми; розрізняти питомі українські й іншомовні слова; установлювати походження слова (за потребою, використовуючи етимологічні словники та словники іншомовних слів); визначати групи слів за стилістичним уживанням; характеризувати зміни, що відбулися в лексичному значенні слів та в словниковому складі мови; визначати джерела походження фразеологізмів; добирати до фразеологізму антоніми, синоніми відповідники та фразеологічні варіанти; установлювати типи фразеологічних одиниць; практично використовувати енциклопедичні та лінгвістичні словники; будувати статті для різних типів словників;

✓ виконувати морфемний і словотвірний аналіз; відмінювати іменники, прикметники, числівники, займенники; дієвідмінювати дієслова; правильно вживати слова в мовленні відповідно до їхніх функцій; виконувати повний морфологічний розбір усіх частин мови;

✓ критично аналізувати погляди науковців щодо виокремлення синтаксичних категорій;

✓ диференціювати й аналізувати синтаксичні одиниці; робити повний синтаксичний аналіз словосполучення, речення; створювати усні й письмові висловлювання з використанням різноманітних синтаксичних одиниць.

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

знати:

✓ закономірності розвитку української літератури від давнини до сьогодення, основні етапи еволюції національного письменства;

✓ особливості самобутності художнього світу авторів, передусім найрепрезентативніших;

✓ здобутки розвитку літератури в різних родах і жанрах, новаторський характер визначних творів;

уміти:

✓ розкривати діалектику взаємодії літературних і позалітературних чинників і компонентів у процесі розвитку національного письменства;

✓ аналізувати різножанрові художні тексти, на підставі чого давати їм об'єктивну ідейно-естетичну оцінку; орієнтуватися в особливостях наративу, систем персонажів; визначати стильові домінанти письма.

✓ оперувати засвоєною термінологією з теорії літератури; обґрунтовувати використання художніх прийомів; покликатися на відгуки критиків та студії літературознавців.

III. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ВИНЕСЕНИЙ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ, ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА»

Загальні відомості про мову

Сучасна українська літературна мова як предмет наукового дослідження. Науки про мову. Зв'язок сучасної української літературної мови з іншими дисциплінами. Функції мови. Мова як система систем. Місце української мови серед інших слов'янських мов. Структурно-характеристичні ознаки української мови. Походження української мови. Проблеми періодизації історії української мови. Українська національна мова. Літературна мова. Роль І. П. Котляревського у формуванні нової української літературної мови. Т. Г. Шевченко – основоположник нової української літературної мови. Українська мова – державна мова українського народу. Поняття лінгвоциду й етноциду. Нищення української мови у XVII–XIX ст. Історія лінгвоциду в УРСР. Мовна політика в незалежній Україні. Сучасне українське законодавство про мови. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Територіальні діалекти української мови. Фонетичні, граматичні й лексичні риси північного, південно-західного й південно-східного наріч.

Фонетика. Фонологія

Предмет і завдання фонетики, її місце в системі мови. Три аспекти характеристики звуків мови: а) акустичний (фізичний); б) артикуляторно-фізіологічний; в) лінгвістичний (функційний). Будова мовного апарату людини. Функції активних і пасивних органів у творенні звуків. Артикуляція звука. Предмет і завдання фонології. Поняття фонем. З історії вчення про фонему. Концепції фонологічних шкіл. Фонема і звук. Функції фонем. Фонологічна система української мови. Принципи виділення фонем. Опозиція. Кореляція. Фонема та її алофони (основний, позиційний, комбінаторний, факультативний). Класифікаційні схеми голосних фонем. Фонологічні особливості голосних. Артикуляційна характеристика голосних фонем. Огублені та неогублені голосні. Принципи класифікації приголосних. Поділ приголосних за участю голосу й шуму. Класифікація приголосних за місцем творення. Приголосні фонем за способом творення шуму. Поняття про палаталізацію. Групи приголосних фонем за твердістю / м'якістю. Особливості артикуляції африкат. Класифікація приголосних за участю носового резонатора. Спільне і відмінне у класифікації фонем української та інших мов. Звукова реалізація голосних фонем. Редукція. Звукова реалізація приголосних фонем. Реалізація губних приголосних у словах іншомовного походження. Частотність фонем української мови. Фонематична й фонетична транскрипція. Поняття про модифікацію. Типи модифікацій фонем. Асиміляція голосних фонем. Асиміляція приголосних фонем: а) за дзвінкістю; б) за глухістю; в) за м'якістю; г) за місцем і способом творення. Дисиміляція. Спрощення в групах приголосних. Спрощення, що відбуваються у вимові. Фонетичне подовження.

Поняття про чергування. Чергування приголосних за дзвінкістю / глухістю. Чергування приголосних за місцем і способом творення. Чергування приголосних за твердістю / м'якістю. Чергування приголосних із фонемним нулем. Позиційні чергування голосних /y/, /i/ з приголосними /v/, /й/. Найдавніші (історичні) чергування голосних фонем. Чергування /o/ з /ø/, /e/ з /ø/. Чергування /o/ з /i/, /e/ з /i/. Чергування /o/ з /e/ після шиплячих та /j/. Чергування /и/ з /e/ та /o/ у фонемосполученнях /-ри-/, /-ли-/, /-ро-/, /-ло-/, /-ре-/, /-ле-/. Чергування /г/, /к/, /х/ із /ж/, /ч/, /ш/. Чергування /г/, /к/, /х/ із /з/, /ц/, /с/. Чергування однієї фонемі зі сполученням двох фонем. Палаталізація з /j/. Фонетичні зміни під час додавання суфіксів -ськ-, -ств-, ступенювання прикметників і прислівників, на межі твірних основ і суфіксів.

Акцентологія. Ортоепія

Графіка. Ортографія

Графіка як розділ мовознавства. Загальна характеристика письма. Виникнення і розвиток письма: а) предметне письмо; б) піктографія; в) ідеографія; г) фонографія. Класифікація типів письма. Становлення писемности в Україні. Старослов'янська азбука (кирилиця). Теорії щодо давности кирилиці та глаголиці. Сучасний український алфавіт. Співвідношення між буквами і звуками української мови. Нелітерні графічні знаки в українській писемній мові.

Предмет вивчення і завдання ортографії. Поняття ортограми. Типи ортограм. Принципи української ортографії. Основні етапи становлення українського правопису. Сучасні правописні проблеми. Редакція Українського правопису 2019 року.

Уживання апострофа. Правила вживання знака м'якшення. Зміни приголосних під час їх збігу. Спрощення у групах приголосних. Подвоєння букв і подовження звуків. Правопис найуживаніших префіксів та суфіксів. Правила правопису складних слів. Велика літера у власних назвах та абрєвіатурах. Правопис великої літери у відіменникових прикметниках. Правила правопису слов'янських прізвищ. Особливості написання неслов'янських прізвищ. Правила написання слов'янських та іншомовних географічних назв. Правопис прикметникових форм від географічних назв. Подвоєння приголосних у словах іншомовного походження. Правило "дев'ятки". Транслітерація. Правила перенесення частин слова з одного рядка в інший.

Лексикологія

Лексика і лексикологія. Предмет і завдання лексикології. З історії розвитку. Слово як одиниця мови. Загальне поняття про лексему, словоформу, лексичний склад мови. Ознаки слова як мовної одиниці. Поняття про номінацію. Роль індивіда у творенні назви. Природа і структура лексичного значення слова. Зв'язок між словом, денотатом і поняттям. Основні типи лексичних значень. Однозначні й багатозначні слова. Поняття лексико-семантичного варіанта (семемі). Пряме й переносне значення слова (метафора, метонімія, синекдоха). Зміни в лексичному значенні слова (звуження / розширення обсягу значення, семантичне зміщення). Класифікація лексики за значенням. Повні й неповні синоніми. Різновиди синонімів за функцією та способом уживання. Джерела виникнення синонімії. Поняття про антоніми. Типи антонімів за структурою. Види антонімів за ступенем залежності від контексту. Семантичні класи антонімів. Оксиморон. Антитеза. Джерела виникнення антонімії. Омоніми. Причини появи омонімії. Різновиди омонімів. Міжмовні омоніми. Пароніми, їх типи та ознаки. Парономазія. Поетичні пароніми.

Споконвічна українська лексика: а) індоєвропейський лексичний фонд; б) праслов'янська та східнослов'янська лексика; в) питома українська лексика. Типи лексичних запозичень за ступенем адаптації (засвоєння, власне запозичення, кальки тощо). Явище пуризму. Запозичення зі слов'янських мов: а) старослов'янізми; б) полонізми; в) богемізми; г) росіянізми тощо. Слова старогрецького походження. Лексичні запозичення з латинської мови. Тюркізми. Германізми. Галлізми. Англізми. Італійські, голландські, іспанські, фінські й інші західноєвропейські запозичення. Інтернаціоналізми. Запозичення з азійських мов: а) слова японського походження; б) корейські запозичення; в) лексика, запозичена з китайської мови. Слова, запозичені з близькосхідних мов: а) лексика афразійського походження (арабізми, гебраїзми, їдишизми, запозичення з іврити); б) іранізми. Запозичення з маловідомих мов світу. Українська лексика (українізми) у світових мовах. Загальноновживана лексика. Спеціальна лексика. Територіальні діалектизми та їхні типи.

Лексичні особливості основних груп українських діалектів. Терміни, особливості термінів. Детермінологізація. Ретермінологізація. Професійна лексика, її типи. Канцеляризми. Жаргонізми. З історії дослідження жаргонної лексики. Арготична лексика. Сленг. Дитяче арго. Студентський та шкільний жаргон.

Активно вживані слова у складі сучасної української літературної мови. Активізація

пасивної лексики. Активний словник. Пасивна лексика української мови (історизми, архаїзми). Причини появи нових слів. Узуальні неологізми. Авторські лексичні новотвори. Різні підходи до класифікації okazіональних одиниць. Ступені okazіональності новотвору. Сучасні динамічні процеси в лексичній системі української мови.

Стилістична диференціація лексики. Міжстильова лексика. Стилістично забарвлена лексика. Експресивна лексика. Поетизми.

Фразеологія

Предмет і завдання фразеології. Історія розвитку фразеології як науки. Поняття фразеологізму. Основні типологічні ознаки фразеологізмів. Співвіднесеність слова і фразеологізму. Проблема класифікації фразеологізмів. Походження і джерела української фразеології. Ареальні фразеологізми української мови. Фразеологія професійного мовлення і жаргонів. Фразеологічна багатозначність. Фразеологічна варіантність. Індивідуально-авторські трансформації загальномовних фразеологізмів, їхні стилістичні функції. Фразеологічні синоніми й антоніми.

Українські прислів'я та приказки. Крилаті слова. Афоризми. Мовні штампи й кліше. Сентенції. Українська фразеографія.

Лексикографія

Предмет та основні поняття лексикографії. Зародження та розвиток українського словництва. Староукраїнська лексикографія. Основні типи словників. Словникова стаття, її структура.

Одномовні словники сучасної української літературної мови, їх класифікація. Сучасні перекладні словники, їхні різновиди. Енциклопедичні словники сучасної української літературної мови. Актуальні проблеми української лексикографії. Неографія. Корпусна та комп'ютерна лексикографія.

Морфеміка. Морфемологія

Поняття про морфеміку та морфемологію сучасної української літературної мови. Морфема як мінімальна значуща одиниця у структурі слова. Морф. Аломорф. Кореневі й афіксальні морфеми, функційні відмінності між ними. Типи морфем за функцією у слові.

Морфонемика і морфонологія. Типи морфонологічних явищ. Поняття про основу слова. Поділ основ за морфемним складом. Похідні та непохідні основи. Зміни в морфемній структурі слова.

Словотвір

Місце словотвору в системі лінгвістичних дисциплін. Словотвірна мотивація. Твірна основа як одиниця словотворення. Словотворчий формант. Словотвірне значення. Словотвірний тип. Продуктивність словотвірного типу.

Суфіксація як засіб словотворення іменників, прикметників, дієслів і прислівників. Проблема статусу нульової суфіксації. Префіксальний спосіб словотворення. Префіксально-суфіксальний спосіб словотворення. Конфіксація. Постфіксація. Префіксально-постфіксальний спосіб. Суфіксально-постфіксальний спосіб. Префіксально-суфіксально-постфіксальний спосіб словотворення. Поняття про складання. Осново- та словоскладання. Аббревіація, її типи. Морфологічно-синтаксичний спосіб словотвору. Лексико-синтаксичний спосіб словотвору. Лексико-семантичний словотвір. Okazіональні способи словотвору.

Морфологія

Граматики як розділ мовознавства, її предмет і завдання. Розвиток граматики як науки. Основні поняття граматики: а) граматичне значення; б) граматична форма; в) граматична категорія. Способи і засоби вираження граматичних значень. Предмет морфології. Основні поняття. Поняття про частини мови та критерії їх виокремлення. З історії вивчення частин мови. Класифікації частин мови в сучасній лінгвістиці: а) класифікація повнозначних частин мови; б) типологія службових слів; в) особливий статус вигуку; г) проблема поділу слів на частини мови в сучасному мовознавстві. Перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Іменник як частина мови. Семантичні, морфологічні та синтаксичні ознаки. Лексико-граматичні розряди іменників: а) конкретні й абстрактні; б) істоти й неістоти; в) загальні

(апелятивні) і власні (пропріальні); г) збірні й одиничні; г) предметні (дискретні) і речовинні (недискретні). Рід як граматична категорія. Іменники семантико- і формально-граматичного роду, способи їх вираження. Іменники спільного, парного й подвійного роду. Родові ознаки незмінюваних іменників та аббревіатур. Граматична категорія числа. Одиничні та множинні іменники в українській мові. Категорія відмінка і система відмінкових форм в українській мові. Основні значення відмінків. Поділ іменників на відміни (історичний коментар). Диференціація в межах відмін. Варіантні парадигми. Особливості відмінювання іменників I–IV відміни. Словозміна плюративних іменників. Невідмінювані іменники. Відмінювані та невідмінювані аббревіатури. Словозміна власних назв.

Загальна характеристика прикметника як частини мови. Лексико-граматичні розряди прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Субстантивація прикметників. Повні й короткі форми прикметників. Історія розвитку. Поділ прикметників на групи. Особливості відмінювання прикметників твердої та м'якої групи. Словозміна прикметників на *-лий*.

Числівник у системі частин мови. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками. Структурні розряди числівників. Відмінкові парадигми кількісних числівників. Особливості словозміни порядкових числівників. Синтаксичні зв'язки числівників.

Лінгвістичний статус займенника. Місце займенника в традиційній класифікації частин мови. Загальнограматичне значення займенників. Співвідношення займенників з іншими частинами мови. Розряди займенників за значенням. Морфологічний склад займенників. Відмінювання займенників. Історія предметно-особових займенників. Перехід займенників в інші частини мови (прономіналізація).

Дієслово. Семантичні, морфологічні та синтаксичні особливості дієслів. Система дієслівних форм. Інфінітив. Типи дієслівних основ. Структурні класи дієслів. Дієвідміни. Поняття про часткові й загальнодієслівні граматичні категорії. Вид як граматична категорія. З історії дослідження категорії виду. Парновидові дієслова, способи творення. Одновидові дієслова. Дієслова з морфологічно не вираженою видовою ознакою (двовидові). Способи дієслівної дії. Перехідність / неперехідність як окрема дієслівна категорія. Лексико-синтаксичні особливості перехідних і неперехідних дієслів. Різні підходи до визначення дієслівної категорії стану. Дієслова активного, пасивного та зворотно-середнього стану. Морфологічні й семантичні ознаки. Дієслова, які не входять до системи категорії стану. Категорія способу дієслова як засіб вираження модальності. Дійсний спосіб дієслова. Форма наказового способу. Творення дієслівних форм умовного способу. Поняття про спонукальний і бажальний способи. Уживання форм одного способу в значенні іншого. Граматична категорія часу дієслова як елемент лінгвістичної категорії темпоральності. Система дієслівних часів в історичному освітленні. Дієслова теперішнього часу. Творення форм минулого й давноминулого часу. Система дієслівних форм майбутнього часу. Особливості вживання часових форм. Семантичний зміст категорії особи дієслова. Зв'язок із категорією числа. Особові парадигми дієслів. Дієслова неповної особової парадигми. Семантичні групи безособових дієслів. Взаємозаміна форм різних осіб. Категорія роду і числа дієслова.

Лінгвістичний статус дієприкметника в системі частин мови. Дієприкметник як носій дієслівних і прикметникових ознак. Творення пасивних дієприкметників. Перехід дієприкметників в інші частини мови. Предикативні форми на *-но*, *-то*. Дієприслівник як неособова дієслівна форма. Походження дієприслівників. Синтаксичні функції дієприслівника та дієприслівникового звороту. Творення дієприслівників. Перехід дієприслівників в інші частини мови.

Прислівник як самостійна частина мови. Морфологічні ознаки та синтаксичні функції прислівників. Значеннєві розряди прислівників. Походження прислівників. Ступені порівняння якісно-означальних прислівників. Творення прислівників. Перехід прислівників в інші частини мови. Частиномовний статус слів категорії стану в лінгвістичній науці. Лексико-семантичні групи та синтаксична роль слів категорії стану (станівника). Поняття

про модальність. Модальні слова. Морфологічні та синтаксичні властивості модальника.

Лінгвістичний статус службових слів у системі частин мови. Прийменник як службова частина мови. Основні підходи до визначення частиномовного статусу прийменника. Семантичні типи прийменників. Групи прийменників за морфологічною будовою та походженням. Синонімія прийменникових конструкцій. Уживання прийменників. Морфологічні та синтаксичні властивості.

Лінгвістичний статус сполучників у системі частин мови. Класифікація сполучників за структурою і способом уживання. Сполучники сурядності й підрядності. Сполучники і сполучні слова. Синтаксичні функції сполучників. Походження сполучників. Кон'юнкціоналізація.

Лінгвістичний статус часток у системі частин мови. Морфологічні ознаки та синтаксичні властивості часток. Функційні різновиди часток. Класифікація часток за структурою і походженням. Особливості написання часток. Основні випадки партикуляції.

Проблема частиномовного статусу вигуків у мовознавстві. Вигук як особливий лексико-граматичний клас слів. Лексичний склад вигуків. Розряди вигуків за значенням. Класифікація вигуків за будовою і походженням. Звуконаслідувальні слова. Основні випадки інтер'ективації.

Синтаксис

Місце синтаксису в курсі української мови. Предмет синтаксису. Основні напрями у вивченні синтаксису. Одиниці синтаксису. Надфразна єдність. Особливості елементарних і неелементарних конструкцій. Характеристика синтаксичних зв'язків і форм їх вираження. Вивчення морфології на синтаксичній основі.

Підходи до встановлення об'єкта словосполучення. Типи синтаксичного зв'язку в підрядних і сурядних словосполученнях. Властивості словосполучення, наближені до окремих слів. Відмінності між словосполученням і реченням. Типи підрядних словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні. Характеристика словосполучень за будовою.

Речення як синтаксична одиниця. Основні ознаки речення. Аспекти вивчення речення. Актуальне членування речення. Парадигма речення. Погляди лінгвістів на поділ речень за метою висловлювання. Види речень за емоційно-експресивним забарвленням.

Підмет як головний член речення. Семантичні ознаки підмета. Синтаксичні елементи підмета. Способи вираження складеного підмета. Види присудка за його структурою. Семантичні і структурні ознаки присудка. Простий дієслівний присудок. Види складеного присудка за способом вираження його основного компонента. Характеристика складеного речення. Особливості координації присудка і підмета.

Семантико-синтаксичні й формально-граматичні ознаки другорядних членів речення. Означення як другорядний член речення, його семантичні і структурні ознаки. Види означення, залежно від типу зв'язку між означенням і означуваним словом. Характеристика узгоджених означень. Способи вираження неузгоджених означень. Поняття прикладки. Характеристика прикладки як різновиду означення. Поширені й непоширені прикладки. Особливості написання прикладки з означуваним словом. Поняття додатка. Диференційні семантичні й формальні ознаки додатка. Морфологічне вираження додатка і його будова. Характеристика прямих і непрямих додатків. Поняття обставин. Диференційні семантичні й формальні ознаки обставин. Засоби вираження обставин. Види обставин за значенням.

Односкладність як синтаксична категорія. Різноманітність поглядів на категорію односкладності. Означено-особові односкладні речення. Характеристика неозначено-особових речень. Різновиди узагальнено-особових речень. Поняття безособового речення. Різновиди безособових речень з огляду на морфологічну природу головного члена. Інфінітивні речення. Групи інфінітивних речень залежно від структури головного члена. Односкладні речення, головний член яких співвідносний із підметом. Номінативні речення. Різновиди номінативних речень з огляду на їх значення і структуру. Генітивні й вокативні речення. Типи номінативних речень за наявністю другорядних членів речення.

Неповні речення. Слова-речення. Типи неповних речень залежно від умов уживання. Характеристика слів-речень, ставлення мовознавців до цієї структури. Семантичні типи слів-речень. Типи порядку слів. Закономірності прямого порядку слів. Роль порядку слів у визначенні синтаксичної ролі членів речення. Функції порядку слів в українській мові.

Поняття про однорідність членів речення. Особливості однорідних членів речення. Незамкненість і замкненість рядів однорідних членів речення. Поширені однорідні члени речення. Однорідні й неоднорідні означення, засоби їх вираження. Смыслові відношення між однорідними членами речення. Узагальнювальні слова, групи їх за лексико-граматичним і ознаками. Особливості координації присудка з однорідними підметами. Підходи до проблеми відокремлення другорядних членів речення в сучасному мовознавстві. Умови відокремлення другорядних членів речення. Засоби вираження відокремленості прикладок. Умови відокремлення прикладок: у постпозиції, препозиції, у будь-якій позиції. Умови відокремлення додатків. Групи відокремлених обставин залежно від значення і граматичного вираження. Умови відокремлення і невідокремлення обставин, виражених дієприслівниками і дієприслівниковим и зворотами. Умови відокремлення обставин, виражених іменником із прийменником. Уточнювальні члени речення. Розряди уточнювальних слів. Визначення синтаксичної ролі уточнювальних компонентів. Слова, синтаксично не зв'язані з членами речення. Погляди лінгвістів на звертання як синтаксичну категорію. Засоби вираження звертань. Умотивування різниці між вставними і вставленими конструкціями. Основні групи за значенням вставних слів і словосполучень. Групи вставних речень за способом входження в основне речення. Групи вставлених речень за характером смислового зв'язку з основним реченням.

Загальні відомості про складносурядні речення. Характеристика елементарних і неелементарних складносурядних речень. Засоби вираження синтаксичних відношень між частинами складносурядного речення. Складносурядні речення відкритої і закритої структури. Семантичні відношення між предикативними частинами складносурядного речення.

Історія досліджень складнопідрядного речення. Елементарні складнопідрядні речення. Класифікаційний аналіз складнопідрядних речень. Характеристика складнопідрядних речень із підрядними атрибутивними. Складнопідрядні речення із підрядними з'ясувальними. Складнопідрядні речення розчленованої структури. Поняття про неелементарні складнопідрядні конструкції. Неоднорідна супідрядність, різновиди конструкцій. Речення з тричленною супідрядністю. Конструкції з різночленною супідрядністю. Особливості речень із комбінованою супідрядністю. Складнопідрядні речення з однорідною супідрядністю. Різновиди конструкцій з однорідною супідрядністю. Особливості складнопідрядних речень із послідовною підрядністю. Конструкції з послідовною підрядністю за місцем головних і підрядних компонентів. Конструкції з послідовною підрядністю залежно від підрядних засобів зв'язку. Класифікаційні підходи до складних сполучникових речень із різними видами зв'язку. Складні речення із сурядністю і підрядністю.

Статус безсполучникового речення в сучасному синтаксисі. Складні безсполучникові елементарні й неелементарні речення.

Складні багатокомпонентні речення з різними типами зв'язку. Типи сполучниково-безсполучникових конструкцій. Сполучниково-безсполучникові утворення із сурядністю і безсполучниковим поєднанням. Сполучниково-безсполучникові конструкції з підрядністю і безсполучниковістю. Сполучниково-безсполучникові речення із сурядністю, підрядністю і безсполучниковим зв'язком. Період як синтаксична конструкція. Синтаксичні особливості надфразної єдності.

Конструкції з чужим мовленням. Пряма мова. Форми, яких може набувати пряма мова. Цитата. Непряма і невласне пряма мова. Способи передавання чужого мовлення. Особливості заміни прямої мови непрямою. Епіграф як різновид чужого мовлення. Пунктуація як система правил уживання розділових знаків. Історія становлення української пунктуації. Принципи української пунктуації. Система розділових знаків.

Культура мови і стилістика

Культура мовлення та її суспільне значення. Нормативність мовних одиниць. Точність, логічність, чистота, образність і виразність мовлення. Ортоепійні, орфографічні, лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні та пунктуаційні норми української мови.

Стилiстика як лiнгвiстична дисциплiна. Функцiйні стилі сучасної української лiтературної мови: призначення та мовні особливості. Формування стилів. Стилiстика iнтернет-спiлкування. Фоностилiстика. Стилiстичні функцiї лексичних засобів і семантичних груп лексики. Стилiстика багатозначності слова.

Стилiстико-функцiйна диференцiацiя лексики. Стилiстичні функцiї фразеологiзмів. Стилiстичні функцiї словотворчих засобів. Стилiстичні засоби морфологiї. Стилiстика простого речення і складного речення. Стилiстичні функцiї ускладнювальних синтаксичних елементів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семиренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посiбник. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
2. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська лiтературна мова. Лексикологiя. Фразеологiя. Лексикографiя : навч. посiбник. Київ : Центр учбової лiтератури, 2022. 416 с.
3. Бойко В. М., Давиденко Л. Б. Граматика української мови: Морфемiка. Словотвір. Морфологiя : навч. посiб. Київ : Академвидав, 2014. 246 с.
4. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологiя. Орфоепiя. Графiка. Орфографiя. Лексикологiя. Лексикографiя : навч. посiбник. Київ : Академiя, 2006. 368 с.
5. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : пiдручник. Київ : Либiдь, 1993. 368 с.
6. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологiя української мови. Київ : Пульсари, 2004. 400 с.
7. Глiбчук Н., Костiв О. Українська дiалектологiя. Львiв : ЛА «Пiраміда». 2023. 552 с.
8. Горпинич В. О. Морфологiя української мови : пiдручник для студентів ВНЗ. Київ : ВЦ «Академiя», 2004. 336 с.
9. Горпинич В. О. Сучасна українська лiтературна мова. Морфемiка. Словотвір. Морфонологiя : навч. посiбник. Київ : Вища школа, 1999. 207 с.
10. Граматика сучасної української лiтературної мови. Морфологiя / за ред. К. Г. Городенської. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2017. 750 с.
11. Демська О. Вступ до лексикографiї : навчальний посiбник. Київ : Вид. дiм «Києво-Могилянська академiя», 2010. 266 с.
12. Дудик П. С. Стилiстика української мови : навч. пос. Київ : Академiя, 2005. 368 с.
13. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : пiдручник. Київ : Академiя, 2010. 384 с.
14. Зубков М. Г. Норми й культура української мови. 4-те вид., доп. і змін. Харків : Школа, 2023. 544 с.
15. Лаврiнець О. Я., Симонова К. С., Ярошевич І. А. Сучасна українська лiтературна мова. Морфемiка. Словотвір. Морфологiя : пiдручник / за ред. О. Я. Лаврiнець. Київ : ВД «Києво-Могилянська академiя», 2019. 524 с.
16. Лiнгвiстичний аналіз: Практикум : навч. посiбник / за ред. Г. Р. Передрiй. Київ : Академiя, 2005. 256 с.
17. Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуацiї) : навчальний посiбник. Київ, 2021. 279 с.
18. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Дiлове спiлкування та культура мовлення : навч. посiб. Київ : Центр навчальної лiтератури, 2021. 221 с.

19. Русанівський В. М. Історія української літературної мови : підручник. Київ : АртЕк, 2002. 392 с.
20. Слинко І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська Н. Ф. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1994. 670 с.
21. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. Біла Церква : Авторитет, 2019. 198 с.
22. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Берковець та ін. ; за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Знання, 2013. 340 с.
23. Сучасна українська мова: Морфологія : підручник / Л. А. Алексієнко, О. М. Зубань, І. В. Козленко ; за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Знання, 2013. 524 с.
24. Сучасна українська мова: Синтаксис : підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. ; за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Знання, 2013. 238 с.
25. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови : навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 494 с.
26. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 352 с.
27. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник. Київ : Академія, 2010. 408 с.
28. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. Київ : ВД «Освіта», 2020. 128 с.
29. Ющук І. П. Українська мова : підручник для студентів філологічних спеціальностей ВНЗ. Київ : Либідь, 2004. 640 с.

Додаткова

1. Ажнюк Б. М. Мовна політика: Україна і світ : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 420 с.
2. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія. Київ : Либідь, 1993. 336 с.
3. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності. Вид. четверте. Київ : НаУКМА, 2009. 154 с.
4. Вакуленко М. О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 361 с.
5. Венжинович Н. Ф., Пискач О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія : навчально-методичний посібник для студентів українського відділення філологічного факультету. 2-ге вид., допов. і перероб. Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. 222 с.
6. Вокальчук Г. М. Словотворчість українських поетів ХХ століття : монографія / відп. ред. С. Я. Єрмоленко. Острог : НаУОА, 2008. 536 с.
7. Вплив суспільних змін на розвиток української мови : монографія / відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
8. Глуховцева К. Д. Складні питання сучасної української літературної мови. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навчальний посібник. Вид. друге, доп. і переробл. Старобільськ : Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 265 с.
9. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т української мови НАН України. Київ : КММ, 2019. 208 с.
10. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2005. 534 с.
11. Демська О. Українська мова. Подорож із Бад-Емса до Страсбурга. Харків : Віват, 2024. 304 с.
12. Динаміка лексичної та фразеологічної систем української мови в лексикографічному відображенні : монографія / відп. ред. І. С. Гнатюк. Київ, 2021. 192 с.

13. Дудик П. С. Стилїстика української мови : навчальний посібник. К. : Академія, 2005. 368 с.
14. Загнітко Анатолій. Мовний простір граматики : монографія. Вінниця : Нілан-Лтд, 2018. 448 с.
15. Загнітко А. П. Теоретична граматики: Синтаксис : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.
16. Загнітко А. П. Український синтаксис : теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
17. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ : Либідь, 1992. 312 с.
18. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення : навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Ліра-К, 2006. 240 с.
19. Козленко І. В. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка : навчальний посібник. Київ : ВПЦ “Київський університет”, 2004. 172 с.
20. Колоїз Ж. В. Неузвальне словотворення : монографія. Кривий Ріг : НПП Астерікс, 2015. С. 76–128.
21. Крижанівська О. І. Історія української мови: Історична фонетика. Історична граматики : навч. посібник. Київ : Академія, 2010. 248 с. (Серія “Альма-матер”).
22. Кузнєцова Є. Мова-меч. Як говорила радянська імперія. Глибока : Твоя підпільна гуманітарка, 2023. 376 с.
23. Культура мови: від теорії до практики : монографія / за ред. Л. В. Струганець. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 216 с.
24. Лизанчук В. Навічно кували кайдани : факти, документи, коментарі про русифікацію в Україні. Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1995. 415 с.
25. Літературна норма і мовна практика : монографія / за ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2013. 320 с.
26. Лозова Н. Є. Іменник : граматикичний довідник. Київ : Наукова думка, 2016. 286 с.
27. Лопушанський В. М., Пиц Т. Б. Німецькомовні запозичення в говорах Західної України : навчальний посібник. Дрогобич : Коло, 2000. 68 с.
28. Максимчук В. В. Словотворчість сучасних поетів Рівненщини : монографія / за ред. Г. М. Вокальчук. Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2015. 386 с. (Лексикографічна серія “Українська індивідуально-авторська неографія”; вип. 7).
29. Навальна М. І. Динаміка лексику української періодики початку ХХІ ст. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. 328 с.
30. Наконечна Л. Б. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Практикичний блок : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2023. 86 с.
31. Науковий стиль української мови : навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2009. 392 с.
32. Павленко Л. П. Історична граматики української мови : навч. посібник для студентів ВНЗ. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 208 с.
33. Пархонюк Л. Складне речення в українській мові: Багатокомпонентні конструкції. Вид. 2-е, переробл. і доп. Тернопіль : Підручки і посібники, 2007. 80 с.
34. Пискач О. Д., Гоца Е. Д. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія : навчально-методичний посібник для студентів І курсу українського відділення філологічного факультету. Ужгород, 2022. 116 с.
35. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов: Міфи і правда про трьох братів слов’янських зі “спільної колиски”. Київ : ВЦ “Академія”, 2001. 152 с.
36. Плющ М. Я., Грипас О. Ю. Системна організація граматикичної будови української мови. Таблиці. Схеми : навчальний посібник. Київ : Слово, 2015. 264 с.
37. Сербенська О. Антисуржик. Львів : Априорі, 2023. 304 с.

38. Скляренко В. Г. Історія українського наголосу: Іменник. Київ : Наукова думка, 2006. 711 с.
39. Спанатій Л. С. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Миколаїв : Іліон, 2015. 371 с.
40. Степаненко М. Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон : монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2017. 616 с.
41. Степаненко М. І. Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності у структурі словосполучення та речення. Київ : Видавництво Українського мовно-інформаційного фонду, 1997. 216 с.
42. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2003. 388 с.
43. Сучасна українська літературна мова / за ред. А. П. Грищенка. Київ : Вища шк., 2002. 439 с.
44. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. Київ : Вища шк., 2009. 430 с.
45. Тараненко О. О. Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ – ХХІ ст.) : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 248 с.
46. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду : документи і матеріали / упоряд. : Л. Масенко та ін. Київ : Києво-Могилянська академія, 2005. 399 с.
47. Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук віднова: монографія. Вид 3-тє, доп. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 332 с.
48. Фаріон І. Правопис – корсет мови. Український правопис як культурно-політичний вибір. Львів, 2004. 115 с.
49. Фаріон І., Помилуйко-Недашківська Г., Бордовська А. Англізми і протианглізми: 100 історій слів у соціоконтексті : монографія (зі словником). Львів : Свічадо, 2023. 716 с.
50. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові : монографія. Київ : Інститут української мови ; Видавничий дім Д. Бураго, 2012. 368 с.
51. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови / пер. з англ. С. Вакуленко, А. Даниленко. Харків : Акта, 2002. 1055+[ХІІ] с.
52. Шульжук К. Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. Київ : Вища школа, 1986. 183 с.

Словники й довідники

1. Англо-український фразеологічний словник / уклад. К. Т. Баранцев. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, КОО, 2005. 1056 с.
2. Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок : у 2 т. Луцьк : РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000.
3. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2003. 896 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2005. 1728 с.
5. Головащук С. І. Орфографічний словник складних слів української мови : понад 23 000 слів. Київ : Наукова думка, 2008. 287 с. (Словники України).
6. Голоскевич Г. К. Правописний словник. Львів : Лілея, 1994. 460 с.
7. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна : близько 140 000 тис. слів / Критська В. І., Недозим Т. І., Орлова Л. В. та ін. ; відп. ред. Н. Ф. Клименко. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. 760 с.
8. Гуцульські говірки : короткий словник / за ред. Я. Закревської. Львів, 1997. 232 с.
9. Демська О. М. Словник омонімів української мови. Львів : Фенікс, 1996. 223 с.
10. Етимологічний словник української мови : у 7 томах. Київ : Наукова думка, 1982–2012.

11. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
12. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних антонімів української мови. Київ: Довіра, 2001. 284 с.
13. Кірілкова Н. В. Матеріали до фразеологічного словника південноволинських говірок. Острог – Рівне: НаУОА, 2011. 128 с.
14. Коломієць М. П., Регушевський Є. С. Словник фразеологічних синонімів / за ред. В. О. Винника. Київ: Радянська школа, 1988. 200 с.
15. Лисенко П. С. Словник поліських говорів. Київ, 1974. 260 с.
16. Митрополит Іларіон. Етимологічно-семантичний словник української мови: у 4 т. Вінніпег – Канада, 1982.
17. Нелюба А. Словотворчість незалежної України (1991–2011): словник. Харків: ХІФТ, 2012. 608 с.
18. Новий словник іншомовних слів: близько 40000 слів і словосполучень / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк; за ред. Л. І. Шевченко. Київ: Арій, 2008. 672 с.
19. Нові слова та значення: словник / укл.: Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. Київ: Довіра, 2009. 271 с. (Словники України).
20. Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок. К.: Наукова думка, 1984. Ч. 1. 495 с.
21. Орфоепічний словник української мови / за ред. В. М. Русанівського. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2006. 208 с.
22. Орфоепічний словник української мови: у 2 т. / уклад. М. М. Пешак та ін. Київ: Довіра, 2001–2003. 1871 с.
23. Пиртей П. Короткий словник лемківських говірок / упорядкування й підготовка до друку Є. Д. Турчин. Івано-Франківськ: Сіверсія МВ, 2004. 364 с.
24. Полюга Л. М. Словник українських морфем. Львів: Світ, 2001. 448 с.
25. Караванський С. Й. Практичний словник синонімів української мови. Вид. 3-тє, від., опрацьоване і доповнене. Львів: БАК, 2008. 512 с.
26. Різників О. Одноримки: словник омонімів та схожословів. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Тернопіль: Богдан, 2011. 408 с.
27. Російсько-український словник та українсько-російський словник в одному томі: 500 000 слів та словосполучень / упоряд. та гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2008. 1848 с.
28. Селігей П. О. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові. Київ: Академперіодика, 2014. 326 с.
29. Словарь української мови: у 4 т. / упоряд., з дод. власного матеріалу Б. Грінченко. Київ: Лексикон, 1996.
30. Словник афіксальних морфем української мови / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський, Т. І. Недозим. Київ, 1998. 441 с.
31. Словник буковинських говірок / за заг. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці: Рута, 2005. 688 с.
32. Словник синонімів української мови: у 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ: Наукова думка, 2001.
33. Словник українських прийменників. Сучасна українська мова / Загнітко А. П., Данилюк І. Г., Ситар Г. В., Щукіна І. А. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. 416 с.
34. Словник української мови: в 11 т. Київ: Наукова думка, 1970–1980.
35. Словник української мови: у 20 т. К.: Наукова думка, 2010–.
36. Словник фразеологізмів української мови / уклад.: В. М. Білоноженко та ін. Київ: Наукова думка, 2003. 1104 с.
37. Словник чужослів. Знахідки / уклад. П. Штепа. Торонто, 1977. 452 с.

38. Ставицька Л. Український жаргон : словник : містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень. Київ : Критика, 2005. 496 с.
39. Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник. Львів : Апріорі, 2019. 396 с.
40. Українська літературна вимова і наголос : словник-довідник / укл.: І. Р. Вихованець, С. Я. Єрмоленко, Н. М. Сологуб, Г. Х. Щербатюк ; відп. ред. М. А. Жовтобрюх. Київ : Наукова думка, 1973. 724 с.
41. Українська мова : енциклопедія / редкол. Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова), Зяблюк М. П. та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Вид-во "Укр. енцикл." ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
42. Український орфографічний словник : близько 172 000 слів / за ред. В. Г. Складенка. 7-ме вид., переробл. і доп. Київ : Довіра, 2008. 983 с. (Словники України).
43. Яворницький Д. І. Словник української мови. Катеринослав : Слово, 1920. Т. 1: А – К. 257 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

Початки давньої української літератури. Художній світ «Слова о полку Ігоревім».

Роль і місце давньої літератури в системі історії української літератури.

Історичні умови розвитку літератури княжої доби. Суспільний лад східних слов'ян. Культурно-освітнє тло розвитку літератури Русі. Письменство прадавніх слов'ян. Язичницькі вірування. Прийняття християнства та його вплив на розвиток культури Русі. Перші бібліотеки Русі. Перекладна література часів Русі: Біблія, життя святих, збірники «Четьї-Мінеї», патерики, агіографічні перекладні твори, переклад ні повісті та ін.

Оригінальна література Русі та її жанрове розмаїття. Літописання. «Повість минулих літ». Легенди про заснування Києва. Київський літопис. Ораторське й агіографічне письменство. Паломницька література. «Житіє та хожденіє Данила, Руської землі Ігумена». Ідейна основа «Слова про Закон і Благодать» митрополита Іларіона.

«Слово о полку Ігоревім» та його роль у розвитку прадавньої української літератури. Історичні події, зображені в «Слові о полку Ігоревім», та їх оцінка. Проблеми авторства. Художні особливості твору (композиція, образи героїв, змалювання природи, мова). Вплив

«Слова» на літератури східнослов'янських народів. Історія виявлення «Слова о полку Ігоревім». Вивчення твору, полеміка про автентичність твору. Переклади і переспіви «Слова о полку Ігоревім».

Полемічна література та її вплив на еволюцію давнього українського письменства. Передумови виникнення полеміки. Берестейська унія. Стосунки між конфесіями та календарна реформа. Творчість Герасима Смотрицького: «Ключ царства небесного», «Календар римський новий» та ін. Василь Острозький і його творчий доробок.

Розвиток полемічно-публіцистичної прози. Творча спадщина Стефана Зизанія. Початок другого періоду полемічної літератури. Іпатій Потій – письменник-полеміст уніатського табору. Синкретизм полемічної літератури.

Життєвий і творчий шлях Івана Вишенського. Вишенський – ідеолог реформації в українському варіанті. Мова творів письменника. Викривальний пафос творчості Вишенського.

Латиномовні поети. Козацькі літописи. Початки віршування та драматургії.

Григорій Сковорода – філософ і письменник. Творчість Григорія Сковороди – вінець давньої української літератури. Творча спадщина Григорія Сковороди. Естетика бароко в українській літературі. Бароковий дуалізм збірки «Сад божественних пісень» Григорія Сковороди.

Іван Котляревський – зачинатель нової української літератури. **Феномен «Енеїди».** Поняття «нова українська література». Історичні та культурні умови становлення нової української літератури, її основні риси. Народність як основна засада літературної творчості XIX ст. Одночасне існування різних методів: залишків класицизму, сентименталізму, романтизму та реалізму. Формування напрямів в українському літературному процесі XIX ст. та ідейно-естетична боротьба між ними.

Зародження раннього реалізму. Нерозривний зв'язок художнього слова з розвитком суспільства. Найбільші освітні та культурні центри. Перші журнали й альманахи в Україні.

Поняття «бурлеск», «травестія», «пародія». Вплив бурлескно-травестійних жанрів українського фольклору та давнього письменства на літературу перших десятиліть XIX ст.

Життєвий і творчий шлях зачинателя нової української літератури І. Котляревського.

«Енеїда» – перший твір нової української літератури. Історія написання і видання. Жанр. Спільне та відмінне з поемами Вергілія, Осиповича та ін. Ідеї поеми, її оптимізм, широкий показ побуту, відображення соціальних явищ, гумористично-сатиричне зображення урядовців та козацької старшини. Силабо-тонічна система віршування в поемі. Значення «Енеїди». Поняття «котляревщини».

Стильовий синкретизм п'єси «Наталки Полтавки» І. Котляревського. Етнографічний дискурс твору. Значення п'єси.

Романтична школа українських поетів. Творчість А. Метлинського, М. Костомарова та ін. Внесок у розвиток літератури П. Гулака-Артемівського, Л. Боровиковського. Байкар Л. Глібов.

Тарас Шевченко – центральна постать української літератури XIX сторіччя.

Становлення генія та перші літературні спроби. Шевченко-художник.

Творчість Т. Шевченка – початок вищого ідейного етапу в розвитку нової української літератури. Характеристика чотирьох творчих періодів Т. Шевченка. Рання творчість, орієнтація на романтичну традицію. Поезія «трьох літ». Автобіографічні мотиви у творчості письменника. Творчість періоду заслання та останніх літ. Біблійні мотиви в спадщині письменника. Образ України у творчості Т. Шевченка. Збагачення тематики, образотворчої системи, жанрові особливості творчості. Неповторна художня індивідуальність поета. «Кобзар» Т. Шевченка та його вплив на розвиток літератури і національної свідомості народу. Літературна спадщина Т. Шевченка («Катерина», «Тополя», «Причинна», «Заповіт», «І мертвим, і живим...», «Єретик», «Наймичка», «Кавказ», «Холодний яр», «Сон», прозові твори тощо). Історичне минуле у світоглядній еволюції Тараса Шевченка. Історіософські мотиви творчості письменника.

Тарас Шевченко – родоначальник розвиненого реалізму в українській літературі. Популярність поезії Шевченка. Еволюція у трактуванні ідей та образів письменника. Оцінка творчості письменника у критиці й літературознавстві.

Розвиток драматургії у XIX сторіччі. Драматургія Г. Квітки-Основ'яненка. Комедії російською мовою. «Шельменко-денщик» – сатирична комедія ситуацій та образів. Драматичні твори українською мовою: «Сватання на Гончарівці», драма «Щира любов» на сюжет однойменної повісті. Інші п'єси соціально-побутового змісту.

Згубне значення Валуєвського циркуляру та Емського указу для розвитку драматургії в середині XIX сторіччя. П'ятирічний антракт (1786–1881) у театральному русі України.

Драматургія М. Старицького: надання «другого дихання» малосценічним творам українських драматургів. М. Кропивницький – артист, драматург, режисер, композитор. Оригінальні твори й інсценізації (понад 40), драми, водевілі, комедії.

І. Карпенко-Карий – найвидатніший класик української драматургії XIX ст. Сценічна діяльність. Соціальна драма «Бурлака», драма «Наймичка», соціально-побутова психологічна драма «Безталанна», комедії «Розумний і дурень», «Сто тисяч», «Хазяїн», «Мартин Боруля». Діалогія «Суєта» і «Житейське море». Історична тематика у творчості І. Карпенка-Карого: «Бондарівна», «Лиха іскра поле спалить і сама щезне», «Паливода XVIII ст.», «Гандзя». Значення творчості І. Карпенка-Карого та її популярність.

Драматургія І. Франка. Театр у Галичині в другій половині XIX ст. Франко – театральний критик. Юнацькі спроби Франка в жанрах драматургії. Соціально-побутова психологічна драма «Украдене щастя». Головні джерела теми і сюжету драми, багатоплановість конфлікту, композиція, трагічна розв'язка. Франко – театральний критик.

Проза другої половини XIX ст. Самобутність таланту Марка Вовчка. Фольклорна основа стилю письменниці. Проза Івана Нечуя-Левицького. Характерні прикмети творчості. І. Нечуй-Левицький – «всеобіймаюче око України». П. Куліш та його вплив на розвиток української літератури. Різноманітна спадщина письменника. Сюжет, історична основа, проблематика та образи роману «Чорна рада». Громадська діяльність письменника.

Творча спадщина Панаса Мирного – найвище досягнення української прози XIX ст. Панас Мирний – видатний представник критичного реалізму в прозі 70–90-х рр. Життєвий і творчий шлях письменника. Високий ідейний та естетичний рівень творчої спадщини Панаса Мирного. Ранні оповідання: «Лихий попутов», «П'яниця». Суспільні проблеми, уникання етнографічних малюнків, заглиблення в психологію героїв. Панас Мирний – творець соціально-психологічного роману. Риси цього жанру.

Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» – перший соціально-психологічний роман в українській літературі. Роман «Повія»: історія створення та видання, проблематика, стрункність композиції, образи твору. Доля Христі Притиківни – замкнуте кільце її пошуків:

від рідної домівки до проданої хати-корчми. Висока оцінка творчості письменника та його місце в історії української літератури.

Багатогранна постать Івана Франка і його роль у розширенні творчих обріїв українського письменства. І. Франко – видатний український письменник, літературознавець, науковець. Життя і революційна діяльність. Суспільно-політичні, філософські й естетичні погляди. Художня творчість – новий крок у розвитку критичного реалізму. Поезія І. Франка. Багатство тематики, глибина, різноманітність форми. Рання творчість та її романтичне забарвлення. Збірка «З вершин і низин»: своєрідність композиції, ідейно-тематичний і жанровий принцип розміщення розділів і циклів. Збірка «Зів'яле листя», суспільно-політичні й особисті обставини її появи. Збірка «Мій ізмагд»: філософська мудрість віршів, їхні джерела, форма. Сатиричні поеми І. Франка, викриття прислужництва царському уряду. Соціально-побутові поеми «Панські жарти», «Сурка» та ін. Історичні поеми «На Святоюрській горі», «Іван Вишенський». Філософські поеми. Мотиви поеми «Смерть Каїна», «Похорон». Проблематика та актуальність поеми «Мойсей»: композиція, образи, система віршування, вплив на подальший розвиток філософської поезії.

Проза І. Франка та її жанрово-тематична різноманітність. Робітнича тематика творів І. Франка. Твори з життя інтелігенції. Викриття розкладу «основ суспільства» – польської шляхти («Основи суспільності», «Для домашнього огнища»), пристосовництва українофільських діячів («Доктор Боссервіссер», «Опозиція»). Позитивна програма служіння інтелігенції народові (повісті «Лель і Полель», «Перехресні стежки»). Історична тема в прозі І. Франка (повість «Захар Беркут»). Значення прозової спадщини письменника. Найбільший внесок І. Франка в галузі українського перекладу ХІХ ст. Світове значення письменника.

Внесок у розвиток українського письменства Михайла Коцюбинського. Естетизм стилю письменника. Творчість М. Коцюбинського. Життєвий шлях та орієнтири письменника на початку творчого шляху. Літературний дебют. Еволюція стилю митця від просвітницьких тенденцій до модерністських. Світоглядно-художня еволюція письменника. Елементи імпресіонізму в творчості письменника. Коцюбинський-новеліст і майстер художньої деталі. Психологізм новелістики періоду першої російської революції: «Сміх», «Він іде!» та ін. Психологічне письмо й авторська колористика. Поетичність творів із життя інших народів.

Повість «Тіні забутих предків». Зображення гуцульського побуту. Іван та Марічка – поетичні натури, розповідь про їхнє кохання. Ерос і Танатос у повісті. Образи природи. Повість «Fata morgana»: осмислення розшарування народу під час першої російської революції

Теорія літератури. Новела. Імпресіонізм. Роль М. Коцюбинського в поступі української літератури.

Василь Стефаник та його модерна школа. Формування особистості та майстра художнього слова. Перші публікації. Селянський світ у зображенні В. Стефаника. Твори про рекрутчину (новела «Стратився»). Тема еміграції. Картини зубожіння і пролетаризації селян. Особливість самобутньої манери. Стефаник – майстер новели. Психологічне мотивування вчинків. Лаконізм письменника, використання діалектів. Оцінка творчої манери в критиці. Елементи експресіонізму в творчості письменника.

Творча співдружність В. Стефаника з Л. Мартовичем і М. Черемшиною. «Покутська трійця». Доробок західноукраїнських письменників – сучасників В. Стефаника.

Творчість Лесі Українки – видатне явище національної і світової культури. Творчість Лесі Українки – найвище досягнення української літератури кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Життєвий і творчий шлях письменниці. Неоромантичний світогляд Лесі Українки.

Перекладацька робота Лесі Українки. Своєрідність збірок поезій «На крилах пісень», «Думи і мрії», «Відгуки» та їх оцінка в критиці. Образний світ поетеси. Новаторство письменниці. Протистояння народницьких та модерністських елементів у її поетичній тканині.

Основні мотиви Лесі Українки-лірика. Світоглядний вибір творчої особистості. Глибина патріотичного почуття. Творчість – сенс життя митця. Використання біблійних

мотивів і образів у громадянській ліриці. Інтимна лірика.

Драматична поема – улюблений жанр письменниці. Характеристика драм «Камінний господар», «Оргія», «Бояриня» та ін. Драма-феєрія «Лісова пісня». Внутрішній конфлікт та специфіка його розв'язання. Модерністичний і постмодерністичний дискурс у творчості Лесі Українки. Біблійні, міфологічні, історичні, літературні джерела сюжетів. Поетичний театр Лесі Українки. Філософське підґрунтя творів. Драматургія поетеси в історичному контексті епохи. Прозовий доробок письменниці. Її епістолярна спадщина. Оцінка доробку письменниці дослідниками. Вплив творчості письменниці на розвиток української літератури у ХХ сторіччі.

Олександр Олесь та Володимир Винниченко – письменники-новатори початку ХХ ст. Поетичний дебют О. Олесь. Символізм стилю поета. Образи природи в доробку О. Олесь. Особливості інтимної лірики письменника. Символізм драматургії письменника.

Внесок В. Винниченка в розвиток прози та драматургії. Оцінки стильових пошуків автора в сучасному літературознавстві. Провідна тематика ранніх оповідань та повістей письменника. Психологізм повісті «Записки Кирпатого Мефістофеля». Жанрові особливості драматургічного доробку. Проблеми комунікації та самості в п'єсах драматурга.

Український літературний ренесанс постреволюційної доби та трагедія Розстріляного Відродження (20–30-ті рр. ХХ ст.). Відродження української культури після соціальних і національних катаклізмів в Україні у першій чверті ХХ століття.

Участь у творенні української культури і літератури старої демократичної інтелігенції. Прихід у літературу молодого покоління національної демократичної інтелігенції. Виникнення літературних організацій, груп письменників. Створення масових літературних організацій.

Утручання в культурологічне життя України більшовицького керівництва. Поява численних журналів. Геноцид українського народу. Уніфікація літературного життя і постійного контролю над ним. Створення Спілки радянських письменників.

Поетична палітра першої половини ХХ сторіччя (П. Тичина, М. Рильський, М. Зеров, В. Сосюра, М. Бажан, Б.-І. Антонич та ін.). Школи, течії, напрямки української поезії періоду громадянської війни. Перевага стильової течії символізму. Засвоєння українською поезією естетичних аспектів інших модерністських течій – акмеїзму, імпресіонізму, футуризму, авангардизму.

Катастрофічний занепад поезії в другій половині 30-х років унаслідок адміністративно-репресивних погромів тоталітарного режиму. Деформація талантів видатних майстрів слова.

Павло Тичина. Життєвий шлях поета. Трагізм творчої долі «феномена доби» (В. Стус). Загальна характеристика ранньої творчості. Життєствердна настроєність поезії збірки «Сонячні кларнети». Вірш «Арфами, арфами...» Передчуття змін у соціальному житті. «Одчиняйте двері...». Зразки інтимної лірики: «Подивилась ясно...», «О, панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...». «Пам'яті тридцяти» – ліричне відтворення трагізму національно-визвольних змагань. 30-ті рр. – «корозія таланту» (М. Коцюбинська). Художній синтетизм авторського стилю.

Максим Рильський. Життєвий і творчий шлях поета. Рання творчість. Максим Рильський – перекладач світової класики, літературознавець. Естетичне кредо митця.

Володимир Сосюра. Яскравий дебют поета. Популярність «Червоної зими». Особливості ліричного стилю. Інтимна лірика В. Сосюри. Романтизація національної історії в поемі «Мазепа».

Інтелектуальна поезія Миколи Бажана. Архітектурність і пластичність образів. Культурний контекст образного світу М. Бажана.

Богдан-Ігор Антонич – представник західноукраїнської поезії 30-х рр. Життєвий і творчий шлях поета. Загальна характеристика творчості. «Автопортрет». «Зелена Євангелія». «Дороги». «Різдва» – поєднання язичницьких та християнських мотивів. Духовні образи в творчості письменника. Оцінка своєрідності стилю в дослідженнях літературознавців (М. Ільницький, Д. Павличко).

Творчий доробок Миколи Хвильового на тлі пошуків українських прозаїків 20-х рр. ХХ сторіччя. Внесок у розвиток письменства прозаїків старшого покоління. Проблематика і новаторство в галузі поезики прози. Взаємодія реалістичних тенденцій із тенденціями модерністськими. Народження роману і повісті в другій половині 20-х років.

Микола Хвильовий – поет, прозаїк, критик, публіцист, активний організатор літературного життя. Жанрова різноманітність прози М. Хвильового. Збірка «Сині етюди». Героїко-романтичні новели. Мотив розчарування покоління романтичних героїв. Звернення до великих прозових форм сатиричного жанру. Повість «Санаторійна зона». Образи «зайвих людей». «Вальдшнепи» (перша частина роману). Проблеми національної свідомості, національного буття, національного відродження, розвитку, української культури. Суперечності творчості М. Хвильового.

Творчість Г. Косинки, Ю. Яновського та інших сучасників М. Хвильового. В. Підмогильний і його інтелектуальний роман. Урбаністичні проблеми в романі «Місто». Поетика і проблематика твору, майстерність автора, особливості його художнього мислення.

Драматургія Миколи Куліша: проблеми, образи, новаторство стилю. Початок творчості М. Куліша-драматурга. Перша п'єса «97». Звернення до сатири. Розмаїття мотивів комедійного доробку письменника. Співпраця з Лесем Курбасом і театром «Березіль». Другий період творчості драматурга: «Зона», «Народний Малахій», «Мина Мазало», «Маклена Граса». Заборона частини з них після прем'єр. Пошуки драматурга в напрямку до створення п'єси модерну. Елементи драми абсурду. Курс на поєднання трагедійного і комічного, сатиричного в драматичних творах М. Куліша другого періоду. Утвердження жанру трагікомедії. Антирадянський, антисоціалістичний зміст «національної трилогії» письменника. Трагічна концепція епохи в драматургії М. Куліша.

Еміграційна література ХХ сторіччя (творчість Є. Маланюка та поетів Празької школи, прозаїків І. Багряного, У. Самчука та ін.). Причини другої і третьої хвилі еміграції. Об'єднання творчих людей, зокрема літературних сил. Прага – центр культури української діаспори між Першою та Другою світовими війнами. Спільні прикмети в творчому доробку «пражан». Роль «Празької школи» в художньому осмисленні проблеми історичної долі України, національної свідомості українства, визволення України. Трагічна загибель національних героїв О. Ольжича та О. Теліги.

Організація МУР (Мистецький український рух) та його роль у згуртуванні українських митців за кордоном. Самобутність творчих пошуків поетів Нью-Йоркської групи.

Євген Маланюк – яскравий представник «Празької школи». Огляд збірок «Стилет і стилос», «Земна мадонна» та ін. Образ України. Художнє осмислення її трагічної історії, мотив туги за батьківщиною («Під чужим небом»).

Реалістична розповідь Уласа Самчука про життя українського селянства в умовах радянської дійсності. Повість «Марія» – художня модель життя української родини в історично складний час. Образ Марії як уособлення мужньої, вольової жінки. Трилогія Уласа Самчука «Волинь» – вершина творчого злету автора.

Іван Багряний. Життя і доля письменника. Авторитет у середовищі громадських діячів в еміграції. Загальна характеристика прозової спадщини «Тигролови», «Сад Гетсиманський», «Огненне коло», «Людина біжить над прірвою». «Сад Гетсиманський» – трагічний репортаж про реалії сталінського режиму, колесо тоталітарної системи і його безневинні жертви. «Тигролови»: жанр авантюрного роману, автобіографічність твору, характеристика образів.

Українська література воєнного часу та другої половини ХХ сторіччя. Творчість Олександра Довженка. Довоєнний доробок письменника. Поєднання літератури й кінематографу. Жанр кіноповісті. Творчість О. Довженка в роки Другої світової війни (оповідання «Стій, смерть, зупинись!», «На колючому дроті», «Ніч перед боєм» та ін.; кіноповісті «Україна в огні», «Повість полум'яних літ»). Повоєнний період творчості О. Довженка («Зачарована Десна», «Поєма про море» та ін.), його щоденник. О. Довженко й українська та світова культура.

Українська поезія кінця 50-х – середини 80-х рр. ХХ ст. Генеза нових шукань у поезії

цього періоду. Вплив суспільно-політичного та культурного життя країни на процес розвитку літератури. Творчі здобутки А. Малишка, Д. Павличка, Б. Олійника, П. Мовчана та ін. Феномен шістдесятництва та дисидентства в поезії.

Творчість Ліни Костенко. Життєве й творче кредо поетеси. Теми, мотиви та художня своєрідність віршів поетеси. Романи у віршах («Маруся Чурай», «Берестечко»). Творчість В. Стуса. Життя-подвиг поета. Трагічна доля. Багатство тем і мотивів поезії В. Стуса (збірки «Зимові дерева», «Веселий цвинтар», «Палімпсести» та ін.). Особливості поетики.

Проблематика та стильові тенденції української поетичної творчості 70–80-х років ХХ ст. Психологізм як поетикальна домінанта творчості І. Жиленко. Міфологізм і народнопоетичні джерела лірики В. Голобородька. Художній світогляд і поетичні твори І. Малковича.

Загальна характеристика української прози кінця 50-х – середини 80-х рр. ХХ ст. Новелістика цього періоду. Творчість О. Гончара. Життєвий шлях та доробок письменника-гуманіста. Проблема стилю. Тематика романістики письменника.

Загальна характеристика української драми кінця 50–80-х рр. ХХ ст.

Сучасна українська література. Стан і перспективи розвитку сучасного письменства. Суспільно-культурне тло та динаміка українського літературного процесу. Літературні зрушення кінця 80-х – початку 90-х років ХХ сторіччя. Концептуальні напрями розвитку сучасної української літератури.

Український поетичний неоавангард кінця 80-х – початку 90-х років ХХ століття. Сучасна українська лірика як динамічна цілісність традиційного, модерного, авангардного й постмодерного станів. Тенденції розвитку української прози.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Підручники і монографії

1. Агєєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку : статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2011. 408 с.
2. Агєєва В. За лаштунками імперії. Київ : Віхола, 2023. 360 с.
3. Баррі П. Вступ до теорії літературознавства і культурологія. Київ : Смолоскип, 2008. 192 с.
4. Білоус П. В. Історія української літератури XI–XVIII ст. : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
5. Білоус П. Вступ до літературознавства : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
6. Галич О. Вступ до літературознавства: підручник для студ. вищ. навч. закл. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2010. 288 с.
7. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ, 2005. 264 с.
8. Історія української літератури ХІХ століття : у 2 кн. / за ред. М. Г. Жулинського. Київ, 2005–2006. Кн. 1. 656 с. Кн. 2. 712 с.
9. Історія української літератури ХХ ст. : у 3 кн. / за ред. В. Кузьменка. Київ : Либідь, 2013.
10. Історія української літератури ХХ століття : у 2-х кн. / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1998. Кн. 1. 464 с. Кн. 2. 456 с.
11. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : у 2 кн. / за ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005–2006. Кн. 1. 624 с. Кн. 2. 496 с.
12. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підручник : у 10 т. Київ : Академія, 2013. Т. 1: У пошуках іманентного сенсу. 512 с.
13. Ковалів Ю. Історія української літератури : кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підручник : у 10 т. Київ : Академія, 2013. Т. 2 : У пошуках іманентного сенсу. 624 с.

14. Крупка М. Ранній український модернізм : навчально-методичний посібник. Рівне, 2018. 215 с.
15. Моклиця М. Вступ до літературознавства : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. 468 с.
16. Ференц Н. Чижмар О. Основи літературознавства. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 132 с.
17. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 248 с.

Хрестоматії

1. Давня українська література : хрестоматія. Київ: Освіта, 1996. 656 с.
2. Українська література XIX століття. Київ: Либідь, 2006. 1328 с.
3. Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. у 4 кн. Київ, 2001.
4. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: антологія. Київ : Смолоскип, 2004. 958 с.

Додаткова

1. Багрянний І. На новий шлях. Чому я не хочу вертатися в СРСР? Молодь Великої України і наші завдання / за заг. ред. Лариси Івшиної. Видання перше. Київ : В-во ПрАТ «Українська прес-група», 2013. 112 с.
2. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями. Донецьк, 2004.
3. Вісич О. Метадрама: теорія і репрезентація в українській літературі : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 339 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ, 2005.
5. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Київ: Критика, 2009.
6. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ, 1995.
7. Жулинський М. Г. Слово і доля: навчальний посібник. Київ, 2006.
8. Зеров М. Від Куліша до Винниченка: нариси з історії українського письменства. Київ, 2004.
9. Історія української літератури XIX століття : у трьох книгах. Київ, 1995–1997.
10. Ковалів Ю. Письменство «розстріляного відродження»: від літературних угруповань до літературної дискусії. Київ, 2004.
11. Кочерга С. О. Інтелектуальна парадигма культурософії Лесі Українки: навч. посібник. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 174 с.
12. Криловець А. О. Українська література перших десятиріч XX століття: філософські проблеми. Тернопіль: Богдан, 2005.
13. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX – початку XX ст. Київ: Зодіак, 1995.
14. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 1997. 752 с.
15. Миненко Ю. В. «Зри сія знаменія княжате славного». Геральдична поезія в українському бароко. Острог : НаУОА, 2013. 160 с.
16. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ, 2008.
17. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1999.
18. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ, 2002.
19. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проект. Київ : Академвидав, 2008.
20. Процюк С. Лицарі стилосу та кав'ярень: Есе про. Київ, 1996.
21. Пухонська О. Я. Літературний вимір пам'яті. Київ : Академвидав, 2018.
22. Пухонська О. Я. Поза межами болю. Дискурс війни в сучасній літературі. Discursus, 2022. 288 с.

23. Руснак І. «Я був повний Україною...»: Художня історіософія Уласа Самчука. Вінниця, 2005.
24. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2008.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Фахове вступне випробування для вступників освітнього ступеня магістра на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, ступеня магістра) відбувається в тестовій формі з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Бал фахового вступного випробування визначають як суму балів, одержаних за вирішення 60 тестових завдань. Правильну відповідь на одне тестове завдання оцінюють в 1 бал, неправильну – 0 балів.

Загальну оцінку за виконання фахового вступного випробування виставляє система Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого її автоматично переводять у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1.

**Переведення бала за виконання завдань фахового вступного випробування,
обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100–200 балів**

1	100	4	120	8	160
1,1	100	4,1	121	8,1	161
1,2	100	4,2	122	8,2	162
1,3	100	4,3	123	8,3	163
1,4	100	4,4	124	8,4	164
1,5	100	4,5	125	8,5	165
1,6	100	4,6	126	8,6	166
1,7	100	4,7	127	8,7	167
1,8	100	4,8	128	8,8	168
1,9	100	4,9	129	8,9	169
2	100	5	130	9	170
2,1	101	5,1	131	9,1	171
2,2	102	5,2	132	9,2	172
2,3	103	5,3	133	9,3	173
2,4	104	5,4	134	9,4	174
2,5	105	5,5	135	9,5	175
2,6	106	5,6	136	9,6	176
2,7	107	5,7	137	9,7	177
2,8	108	5,8	138	9,8	178
2,9	109	5,9	139	9,9	179
3	110	6	140	10	180
3,1	111	6,1	141	10,1	181
3,2	112	6,2	142	10,2	182
3,3	113	6,3	143	10,3	183
3,4	114	6,4	144	10,4	184
3,5	115	6,5	145	10,5	185
3,6	116	6,6	146	10,6	186
3,7	117	6,7	147	10,7	187
3,8	118	6,8	148	10,8	188
3,9	119	6,9	149	10,9	189
		7	150	11	190
		7,1	151	11,1	191
		7,2	152	11,2	192

7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200

Вступника допускають до участі в конкурсі, якщо оцінка за виконання завдань фахового вступного випробування становить 100 балів і більше за 200-бальною шкалою оцінювання.

Якщо результат складання фахового вступного випробування вступника становить менше 100 балів, то його не допускають до участі в конкурсному відборі.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати гідності інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям із боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування в комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон або інші пристрої під час проведення вступного випробування;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.